

Prieš dvejus metus pasaulį sukausčiusi pasaulinė koronaviruso pandemija pamažu atslūgsta ir kelionės vėl tampa įprasta gyvenimo dalimi, o galybė įvairiausių suvaržymų atšaukti. Tačiau nors ir kaip džiuginančiai skambėtų „pandemijos pabaiga“, jos padariniai įvairiose srityse bus juntami dar ilgą laiką.

Pastaruoju metu žmonės, ieškoję naujo arba naudoto automobilio, neišvengiamai susidūrė su pasikeitusia rinkos situacija. Užsisakiusieji naują automobilį jo dažnai laukia beveik metus, o kai kam tenka palaukti ir dar ilgiau.

Tiesa, gali skirtis net to paties gamintojo skirtingų modelių laukimo laikas: štai ką tik pristatyto „Mazda CX-60“ pristatymo terminas siekia nuo kelių mėnesių iki pusės metų, o „Mazda3“ galima gauti per porą savaitių nuo užsakymo pateikimo dienos. Su rinkos pokyčiais susiduria ir besirenkantys naudotas mašinas – šiuo metu už jas tenka pakloti gerokai daugiau pinigų nei prieš pandemiją.

Tokių nesklandumų rinka patiria dėl to, jog per pandemiją buvo uždaroma, nors kartais tik trumpam laikui, daug gamyklų, gaminančių įvairius komponentus. Kadangi transporto priemonių dalys dažniausiai gaminamos visame pasaulyje, kol automobilis nurieda nuo konvejerio, nusidriekia didžiulis logistikos voratinklis.

Bet kurioje vietoje esančios gamyklos uždarymas galėjo atsiliepti kitame pasaulio krašte gaminamam automobiliui. Prisidėjo ir logistikos sutrikimai, o ilgainiui, tiekimo grandinei trūkinėjant įvairiose vietose, susidarė gamybos laukiančių automobilių eilės.

Kai kuriems gamintojams iškilo naujų problemų

Portalo „autoplius.lt“ vadovas Artūras Mizeras sako, kad anksčiau atsiradęs „lustų krizės“ terminas jau yra per siauras, norint apibūdinti esamą padėtį, o kai kuriems gamintojams iškilo naujų bėdų.

„Automobilių pristatymo terminus vis dar ilgina lustų krizė. Tačiau teisingiau būtų ją vadinti komponentų krize, nes dėl įvairių tiekimo grandinės sutrikimų yra sunkumų ir su kitais komponentais. Karas Ukrainoje problemą dar labiau paaštrino, nors ir skirtingai įvairiems gamintojams. Pavyzdžiui, Ukrainoje yra elektrinės dalies komponentų gamyklų, netgi automobilių gamyklų (pvz., „Škoda“), kurios susidūrė su rimtais iššūkiais“, – vardija specialistas.

Pasak rinkos žinovo, iki karo analitikai prognozavo naujų automobilių gamybos normalizaciją jau šių metų pabaigoje, tačiau dabar manoma, kad jos gali tekti palaukti dar

metus. Akivaizdu, jog vieni gamintojai dėl susidariusios padėties kentės labiau nei kiti. Tiesa, nors ši globali krizė liečia kone visus be išimties, kai kurie gamintojai ar tiekėjai yra patogesnėje situacijoje.

Bene patogiausiai šiuo metu jaučiasi tie gamintojai, kurie didelę dalį naudojamų komponentų gaminasi patys – įprastai tai yra Japonijoje įsikūrusios bendrovės, o tai puikiai iliustruoja ir tvirtai pirmoje populiariausių modelių lentelės vietoje įsitaisiusi „Toyota“.

Kitas japonų gamintojas savo įmonėse ne tik gaminasi komponentus, bet ir visada stengiasi, kad sandėliai būtų kupini produkcijos – dėl to dabar atėję į saloną ir išsirinkę naują „Mazda3“ modelį, juo naudotis vairuotojai galės jau po savaitės ar dviejų.

Keičia vartotojų įpročius

Ieškantys automobilio dabar dažniau renkasi ne tai, ko labiau nori, o tai, ką gali greičiau gauti. Nors mašina nėra dažnas pirkinys, tačiau pusės metų ar dar ilgesni laukimo terminai tikrai nėra priimtini daugeliui pirkėjų.

Tai, visų pirma, didelis nepatogumas, ypač tuomet, kai norima parduoti seną transporto priemonę ir už ją gautus pinigus panaudoti naujosios pradiniam įnašui.

Antra priežastis, galinti pagrįstai neduoti ramybės dėl tokio ilgo pristatymo termino yra ta, kad kol pavyks sulaukti automobilio, šis jau gali būti pasenęs – per tą laiką gamintojas gali pristatyti atnaujintą modelį ar visiškai naują jo versiją. Tokiu atveju naujai įsigytas automobilis bus ne tik morališkai senstelėjęs, bet ir praras daugiau vertės antrinėje rinkoje.

A.Mizeras sako, kad daugelis pirkėjų, sužinoję pristatymo terminus, atsigręžia į naudotų automobilių rinką, kurioje neilgai naudotų transporto priemonių kainos dažnai menkai kuo skiriasi nuo naujų.

„Jau daugiau nei metus Europoje vyrauja ryški tendencija: negalėdami tinkamu metu sulaukti naujo automobilio, pirkėjai dairosi į apynaujus naudotus. Taip trūkumo problemos persikelia į naudoto transporto rinką, kur dėl šių priežasčių stebime kainų stiebimąsi aukštyn. Taip pat pirkėjai gali pasirinkti paprastesnės komplektacijos modelius, nes tuomet reikia trumpiau laukti“, – paaiškina specialistas.

Suprantant, kad nors ši rinkos situacija gali užsitęsti, bet vis tiek yra laikina, bene teisingiausia dabar būtų tiesiog peržvelgti automobilių, kuriuos galima gauti kuo greičiau, pasiūlą. Štai kad ir jau minėtas „Mazda3“ turi moderniausias saugumo, komforto ir pagalbos vairuotojui technologijas, puikiai tildamas kasdieniams šeimos poreikiams.

Įvertinus visą asortimentą, kurį dabar galima įsigyti „nuo lentynos“, akivaizdu, jog šie pasirinkimai gali būti verti dėmesio net ir įprastomis rinkos sąlygomis. Tad naujo automobilio ieškantys ir vairuotojai vis dar gali būti išgelbėti nuo ilgo laukimo.

